

ක්‍රියාවලි පිරිවැයකරණය

මහා පරිමාණ නිෂ්පාදනයක් අදියර කිපයක් හෝ ක්‍රියාවලි කිපයකින් සිදුකරන අවස්ථාවලදී හෝ එක හා සමාන / සර්ව සම භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයක් විශාල පරිමාවකින් සිදුකරන අවස්ථාවකදී එහි පිරිවැය නිර්ණය කිරීමේ ක්‍රමය ක්‍රියාවලි පිරිවැයකරණය ලෙස හැඳින්විය හැක. මෙය කාර්ය පිරිවැයකරණයෙන් වෙනස් වන්නේ කාර්ය පිරිවැයකරණයේදී විශේෂිත ඇණවුමක් වූ කාර්යයක් සඳහා පිරිවැය රැස්කරන අතර ක්‍රියාවලි පිරිවැයකරණයේදී මහා පරිමාණ සර්ව සම නිෂ්පාදන ඒකකයක නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ පිරිවැය රැස්කිරීමයි.

උදාහරණ :

- 1 ඇඟලුම් නිෂ්පාදන
- 2 විද්‍යුත් උපකරණ නිෂ්පාදන
- 3 පිරිපහදු කල තෙල් (බනීජ තෙල් / කැමට සුදුසු තෙල්)

ක්‍රියාවලි නිෂ්පාදනයේදී, නිෂ්පාදන ඒකකයක්, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි කිපයකට භාජනය වන මහා පරිමාණ නිෂ්පාදනයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇතිවේ. එම නිසා එක් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි අදියරක නිමවූම ඊට සම්බන්ධ අනෙක් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි අදියරේ යෙදවූම වෙයි. අවසන් තොගයට නිමි භාණ්ඩ මාරු කරන අවස්ථාව තෙක් අවශ්‍ය අවසාන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි අදියර දක්වා මෙය සිදුවෙයි.

ක්‍රියාවලි පිරිවැයකරණයේදී අපනයන් වර්ග 2ක් හඳුනා ගනී.

a සාමාන්‍ය අපනය/නොවැලැක්විය හැකි අපනය/අපේක්ෂිත අපනය

මෙය ක්‍රියාවලියට ආවේනික සාධක මත පැන නගින පිරිවැයකි. එබැවින් එය නොවැලැක්විය හැකි හේතූන් මත පැන නගින අපේක්ෂිත අපනයකි. මෙම අපනය ඉතා කාර්යක්ෂම හා සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන තත්ත්වයක් යටතේ සිදුවේ.

උදාහරණයක් වශයෙන් කම්සයකට අවශ්‍ය රෙදි ප්‍රමාණය රෙදි රෝලකින් කපා ඉවත් කිරීමේදී රෙදි කැලී අපතේ යා හැක. රෙදි කැපුම් ක්‍රියාවලියට යෙදවූමක් ලෙස භාවිත කල රෙදි වලින් ඉතා කාර්යක්ෂම ක්‍රියාවලියක් තුළ සිදුවන සාමාන්‍ය අපනය පිරිවැය රැස් කිරීමේදී සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

b අසාමාන්‍ය අපනය/ වළක්වාගත හැකි අපනය

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ අකාර්යක්ෂමතාවයන් හේතු කොටගෙන මෙවැනි අපනයන් සිදුවේ. එබැවින් මෙවැනි අපනයන් කාර්යක්ෂම නිෂ්පාදන පරිසරයක වළක්වා ගත හැකි අපනයන් වේ. සත්‍ය අපනය සාමාන්‍ය අපනයකට වඩා වැඩි වෙන අවස්ථාවක සත්‍ය හා සාමාන්‍ය අපනය අතර ඇති සංඛ්‍යාත්මක වෙනස අසාමාන්‍ය අපනයයි.

අසාමාන්‍ය ලාභය යනු කුමක්ද?

කාර්යක්ෂම සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියකදී ඇතිවන අනපේක්ෂිත ලාභයන් ආසාමාන්‍ය ලාභය ලෙස හැඳින්විය හැක. සත්‍ය නිෂ්පාදනය අපේක්ෂිත නිෂ්පාදනයට වඩා වැඩිවන අවස්ථාවක, සත්‍ය හා අපේක්ෂිත නිෂ්පාදනය අතර ඇති සංඛ්‍යාත්මක වෙනස අසාමාන්‍ය ලාභයයි.

එසේ නැතහොත්, සත්‍ය අපනය සාමාන්‍ය අපනයට වඩා අඩුවෙන අවස්ථාවකදී ඇති වන ලාභයයි.

අපනයන්ගේ සුන්බුන් වටිනාකම

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී අපතේ යන ද්‍රව්‍ය හෝ ඒකක වල විකුණුම් වටිනාකමයි.

සුන්බුන් වටිනාකම සඳහා ගිණුම් තැබීම

- i සාමාන්‍ය අපනයේ සුන්බුන් වටිනාකම ක්‍රියාවලි පිරිවැයෙන් අඩුකරයි. එනම්, සම්මතයක් ලෙස ද්‍රව්‍ය පිරිවැයෙන් අඩුකරනු ලබයි.
- ii
  - a) අසාමාන්‍ය අපනයේ සුන්බුන් වටිනාකම අසාමාන්‍ය අපනයට එරෙහිව ගිණුම් තබන අතර එය අසාමාන්‍ය අපත ගිණුම බැර කරයි.
  - b) අසාමාන්‍ය ලාභ ඒකක වල සුන්බුන් වටිනාකම අසාමාන්‍ය ලාභ ගිණුම හර කරන අතර එය පැන නැගීමට හේතුව ලෙස සත්‍ය අපනය අපේක්ෂිත අපනයට වඩා අඩුවීම සැලකිල්ලට ගනු ලබයි. (අසාමාන්‍ය ලාභ ඒකක x සාමාන්‍ය අපත ඒකකයක සුන්බුන් අපනය)

ද්විතීය සටහන්

1	යෙදවුම් ද්‍රව්‍ය, ශ්‍රමය හා ඍජු පොදු කාර්ය ක්‍රියාවලි ගිණුම අදාළ ගෙවිය යුතු ගිණුම්/ පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	බැර
2	සාමාන්‍ය අපනය සුන්බුන් ගිණුම/සාමාන්‍ය අපනය ගිණුම සුන්බුන් වටිනාකමට ක්‍රියාවලි ගිණුම සුන්බුන් වටිනාකමට	හර	බැර
3	අසාමාන්‍ය අපනය අසාමාන්‍ය අපනය ගිණුම නිමැවුම් පිරිවැයට ක්‍රියාවලි ගිණුම නිමැවුම් පිරිවැයට	හර	බැර
4	අසාමාන්‍ය ලාභය ක්‍රියාවලි ගිණුම නිමැවුම් පිරිවැයට අසාමාන්‍ය ලාභ ගිණුම නිමැවුම් පිරිවැයට	හර	බැර
5	සුන්බුන් කොටස් විකිණීම මුදල් සුන්බුන් ගිණුම/සාමාන්‍ය අපනය ගිණුම	හර	බැර
6	අසාමාන්‍ය වාසියේ පිරිවැය අසාමාන්‍ය ලාභ ගිණුම සුන්බුන් ගිණුම/සාමාන්‍ය අපනය ගිණුම සුන්බුන් වටිනාකමට	හර	බැර
7	සාමාන්‍ය අපනය ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය(ඉවත් කිරීම සඳහා අමතර පිරිවැයක් ඇති විට) ක්‍රියාවලි ගිණුම මුදල්	හර	බැර
8	අසාමාන්‍ය අපනය ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය(ඉවත් කිරීම සඳහා අමතර පිරිවැයක් ඇති විට) අසාමාන්‍ය අපනය ගිණුම මුදල්	හර	බැර
9	අතරමැදි නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි වල පිරිවැය වර්තමාන ක්‍රියාවලි ගිණුම පෙර ක්‍රියාවලි ගිණුම	හර	බැර
10	අවසාන ක්‍රියාවලියේ නිමි භාණ්ඩ තොග ගිණුම අවසාන ක්‍රියාවලි ගිණුම	හර	බැර
11	ආරම්භක නොනිමි වැඩවල පිරිවැය අදාළ ක්‍රියාවලි ගිණුමේ පහළට ගෙන ආ යුතු අතර, අවසාන නොනිමි වැඩවල පිරිවැය අදාළ ක්‍රියාවලි ගිණුමෙන් ඉදිරියට ගෙන යා යුතු වේ.		
12	අසාමාන්‍ය ලාභ හා අපනය ගිණුම් වල ඇති ශේෂයන් නිෂ්පාදන ලාභ හා අලාභ ගිණුමට මාරුකල යුතුය.		

ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සැපයීමේදී අනුගමනය කළ යුතු පියවරයන්

බහුවිධ ක්‍රියාවලි
අසාමාන්‍ය අපනය හා ලාභ
ඉවත්කිරීමේ පිරිවැය
ආරම්භක හා අවසාන නොනිම් වැඩ, සාමාන්‍ය බරතැබු පිරිවැය

පියවර 1 නිමවුම හා අපනය නිශ්චය කිරීම

- i. අපේක්ෂිත නිමවුම නිශ්චය කිරීම
- ii. සාමාන්‍ය අපනය, අසාමාන්‍ය අපනය /ලාභ ගණනය කිරීම
- iii. නොනිම් වැඩ ඇති විට සමානුපාතික ඒකක ගණනය කිරීම

පියවර 2 නිමවුම/අපනය හා නොනිම් ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කිරීම

පියවර 3 නිමවුම/අපනය හා නොනිම් වල මුළු පිරිවැය ගණනය කිරීම

පියවර 4 ගිණුම් සම්පූර්ණ කිරීම

- i. ක්‍රියාවලි ගිණුම
- ii. අසාමාන්‍ය අපනය ගිණුම
- iii. අසාමාන්‍ය ලාභ ගිණුම
- iv. සාමාන්‍ය අපනය/සුන්බුන් ගිණුම

සමානුපාතික ඒකක වල අර්ථය

ලබාදී ඇති අසම්පූර්ණ භෞතික ඒකක ගණන සම්පූර්ණ ඒකක වලින් ප්‍රකාශයට පත්කිරීමයි.

උදාහරණ වශයෙන් :

මුළු භාවිතයෙන් අඩක් නිමවා ඇති ඒකක 2000, සම්පූර්ණ ඒකක 1000 ක මුළුයට සමාන වේ.

සාමාන්‍ය බරතැබු තොග ආගණන ක්‍රමය යටතේ නොනිම් වැඩ අගය කිරීම

ප්‍රශ්නය දී ඇති සෑම යෙදවුමකම අසම්පූර්ණ ඒකක වලින් සමානුපාතික නිමවුම් ඒකක ගණනය කරන්න. එසේ කිරීමේදී සාමාන්‍ය බරතැබු පිරිවැය ක්‍රමය භාවිතා කරන බැවින් ආරම්භක නොනිම් ඒකක සැලකිල්ලට ගැනීම අවශ්‍ය නොවේ. ඉන්පසු සමානුපාතික ඒකක ගණනය කිරීම තුළින් එක් එක් යෙදවුම් ඒකකයක පිරිවැය නිශ්චය කල යුතුය. උදාහරණ 3 බලන්න.

මතක තබාගත යුතු කරුණු

සාමාන්‍ය බරතැබු පිරිවැය යටතේ තොග ආගණයේදී අවසාන නොනිම් ඒකක පමණක් සමානුපාතික ඒකක බවට පරිවර්තනය කල යුතුය.

උදාහරණ 1.

නිෂ්පාදන සමාගමක නිෂ්පාදන අංශයේ ක්‍රියාවලි 02ක් ඇත. ක්‍රියාවලි 1 නිමවුම, ක්‍රියාවලි II යෙදවුම් ලෙස නාමිත කරන අතර ක්‍රියාවලි ii නිමවුම විකිණීමට සුදුසු තත්ත්වයේ ඇත.

එක් එක් ක්‍රියාවලියේ අපේක්ෂිත අපතය යෙදවුම් වලින් 10% වන අතර සුන්බුන් වටිනාකම ඒකකයකට රු.2 කි.

කාලපරිච්ඡේද Y සඳහා අදාළ තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

	ක්‍රියාවලි I		ක්‍රියාවලි II	
	ඒකක	රු	ඒකක	රු
යෙදවුම් උව්‍ය	2000	8,100.00		
ක්‍රියාවලි II ට මාරු කිරීම	1750			
උව්‍ය ක්‍රියාවලි I			1750	
අමතර උව්‍ය එකතු කිරීම				1,900.00
ශුභය හා පොදු කාර්ය		10,000.00		22,000.00
තොගයට යන නිමවුම් ඒකක			1600	

පහත ගිණුම් පිළියෙල කරන්න

1. ක්‍රියාවලි I
2. ක්‍රියාවලි II
3. සාමාන්‍ය අපතය/සුන්බුන් ගිණුම
4. අසාමාන්‍ය අපත ගිණුම
5. අසාමාන්‍ය ලාභ ගිණුම

පිළිතුරු
ක්‍රියාවලි I

පියවර	නිමවුම් හා අපතයන් නිශ්චය කිරීම	
1	i.	අපේක්ෂිත නිමවුම නිශ්චය කිරීම
		2000
		යෙදවුම් (ඒකක) යෙදවුම්
		(200)
		අපේක්ෂිත අපතය 10%
		<u>1800</u>
ii.		අසාමාන්‍ය අපතය/ලාභය(ඒකක)
		1800
		අපේක්ෂිත නිමවුම
		1750
	සත්‍ය නිමවුම	<u>50</u>
	අසාමාන්‍ය අපතය	
2		නිමවුම් හා අපත ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කිරීම
		250
		පළමුව ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය ගණනය කරන්න.
		2.00
	මුළු අපතය (2000-1750)- ඒකක	<u>500.00</u>
	ඒකකයක සුන්බුන් වටිනාකම රු.	

අනතුරුව සාමාන්‍ය හා අසාමාන්‍ය අපතයේ සුන්බුන් අගය වෙන් කරන්න	මුළුමනින්
සාමාන්‍ය අපතයේ ඉවත් කිරීමේ සුන්බුන් අගය (200 ඒකක x රු.2)	400.00
අසාමාන්‍ය අපතයේ ඉවත් කිරීමේ සුන්බුන් අගය (50 ඒකක x රු.2)	100.00
පළමුව සාමාන්‍ය අපතය ඉවත්කිරීමේ සුන්බුන් අගය උව්‍ය පිරිවැයෙහ ඉවත් කරන්න	8,100.00
යෙදවුම් උව්‍ය පිරිවැය	<u>(400.00)</u>
සාමාන්‍ය අපතයේ ඉවත් කිරීමේ සුන්බුන් අගය	<u>7,700.00</u>

සෑම පිරිවැය අංගයක්ම අපේක්ෂිත නිමවුමෙන් බෙදා ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කරන්න

	<u>මුළු පිරිවැය</u>	<u>ඒකක පිරිවැය</u>
ද්‍රව්‍ය	7,700.00 (/අපේක්ෂිත නිමවුම 1800)	4.28
ශ්‍රමය හා පොදු කාර්ය	10,000.00 (/අපේක්ෂිත නිමවුම 1800)	5.56
	<u>18,500.00</u>	<u>9.84</u>

පියවර 3 නිමවුමේ මුළු පිරිවැය හා අපනයනේ මුළු පිරිවැය ගණනය කරන්න

නිමවුමේ පිරිවැය (1750 ඒකක x රු. 9.84)	17,220
සාමාන්‍ය අපනයනේ සුන්වූන් අගය (200 ඒකක x රු. 2)	400
අසාමාන්‍ය අපනයනේ පිරිවැය (50 ඒකක x රු. 9.84)	480
	<u>18,100</u>

පියවර 4 ගිණුම් සම්පූර්ණ කරන්න

ක්‍රියාවලි II ගිණුම සමග සියලුම ගිණුම් සම්පූර්ණ කර ඇත.

ක්‍රියාවලි II

පියවර 1 නිමවුම හා අපනයනේ නියමය කරන්න

i.	අපේක්ෂිත නිමවුම (ඒකක) නියමය කරන්න	1750
	ක්‍රියාවලි I	
	මුළු යෙදවුම්	1750
	අපේක්ෂිත අපනයන @ 10%	(175)
		<u>1575</u>
ii.	අසාමාන්‍ය අපනයන/ලාභ (ඒකක)	
	අපේක්ෂිත නිමවුම	1575
	සත්‍ය නිමවුම	1600
	අසාමාන්‍ය ලාභය	<u>25</u>

පියවර 2 නිමවුම් හා අපනයන ඒකකයක පිරිවැය නියමය කිරීම

සාමාන්‍ය අපනයනේ සුන්වූන් අගය (175 ඒකක x රු. 2) රු. 350 විය හැකිව තිබුණි. කෙසේ වුවත් සත්‍ය අපනයන සාමාන්‍ය අපනයනට වඩා අඩු බැවින් සුන්වූන් වටිනාකම (150 ඒකක x රු. 2) රු. 300කට සීමා වනු ඇත. මෙම දෙක අතර වෙනස අසාමාන්‍ය ලාභ ඒකක වල සුන්වූන් අගයට සමාන වේ. එය පහත පරිදි ගණනය කල හැක.

	<u>රු.</u>
සාමාන්‍ය අපනයනේ සුන්වූන් අගය	350.00
සත්‍ය අපනයනේ සුන්වූන් අගය	(300.00)
අසාමාන්‍ය ලාභ ඒකක වල සුන්වූන් අගය / අතිරේක වූ ආදායම	<u>50.00</u>

සත්‍ය අපනයන සාමාන්‍ය අපනයනට අඩු බැවින් රු. 50ක් වටිනා සැලවුණු පිරිවැයක් ඇත. සත්‍ය අපනයන සාමාන්‍ය අපනයනට සමාන වූයේ නම් රු. 50 ඉපයීමට තිබූ අවස්ථාව අහිමි වේ.

	<u>මුළු පිරිවැය</u>	<u>ඒකක පිරිවැය</u>
ක්‍රියාවලි I න් ද්‍රව්‍ය	17220.00	
අමතර ද්‍රව්‍ය	1,900.00	
සාමාන්‍ය අපනයනේ සුන්වූන් අගය	(350.00)	
	18,770.00 (/අපේක්ෂිත නිමවුම 1575)	11.91
ශ්‍රමය හා පොදුකාර්ය	22,000.00 (/අපේක්ෂිත නිමවුම 1575)	13.97
	<u>40,986.11</u>	<u>25.88</u>

පියවර 3 නිමවුමේ හා අපනයනේ මුළු පිරිවැය ගණනය කිරීම

නිමවුමේ පිරිවැය (1600 ඒකක x රු. 25.88)	41,408.00
සාමාන්‍ය අපනයනේ සුන්වූන් අගය (175 ඒකක x රු. 2)	350.00
අසාමාන්‍ය ලාභ ඒකක වල පිරිවැය (25 ඒකක x රු. 25.18)	(638.00)
	<u>41,120.00</u>

පියවර 4 ගිණුම් සම්පූර්ණ කරන්න

ක්‍රියාවලි I

	ඒකක	මිල	වටිනාකම		ඒකක	මිල	වටිනාකම
යෙදවුම් ද්‍රව්‍ය	2000		8,100.00				
ග්‍රමය හා පොදුකාර්ය			10,000.00	ක්‍රියාවලි II සඳහා නිමවූම	1750	9.84	17,220.00
				කාමාන්‍ය අපනය	200	-	400.00
				අකාමාන්‍ය අපනය	50	9.84	480.00
	<u>2000</u>		<u>18,100.00</u>		<u>2000</u>		<u>18,100.00</u>

ක්‍රියාවලි II

	ඒකක	මිල	වටිනාකම		ඒකක	මිල	වටිනාකම
ක්‍රියාවලි II න්	1750		17,220.00				
යෙදවුම් - අමතර ද්‍රව්‍ය			1,900.00				
ග්‍රමය හා පොදුකාර්ය			22,000.00	නිමවූම	1600	25.88	41,408.00
අකාමාන්‍ය ලාභ	25		638	කාමාන්‍ය අපනය	175	2.00	350.00
	<u>3100</u>		<u>41,758</u>		<u>3100</u>		<u>41,758.00</u>

සුන්බුන්/ කාමාන්‍ය අපනය ගිණුම

	ඒකක	මිල	වටිනාකම		ඒකක	මිල	වටිනාකම
ක්‍රියාවලි I	200	2	400				
ක්‍රියාවලි II	175	2	350	මුදල්	400	2.00	800.00
අකාමාන්‍ය අපනය	50	2	100	අකාමාන්‍ය ලාභ	25	2.00	50.00
			<u>850.00</u>				<u>850.00</u>

අකාමාන්‍ය අපනය ගිණුම

	වටිනාකම		වටිනාකම
ක්‍රියාවලි I	480.00	අකාමාන්‍ය අපනය	100
		ල/ල ගිණුම	380
	<u>480.00</u>		<u>480.00</u>

අකාමාන්‍ය ලාභ ගිණුම

	වටිනාකම		වටිනාකම
කාමාන්‍ය අපනය/ සුන්බුන් ගිණුම	50	ක්‍රියාවලි II	638.00
ල/ල ගිණුම	588.00		
	<u>638.00</u>		<u>638.00</u>

උදාහරණ 2

අස්තිත්වයක් බරතැබූ කාමාන්‍ය පිරිවැය ක්‍රමය තොග අගය කිරීමට යොදාගන්නා විට පහත තොරතුරු භාවිතයෙන් නිමවුම් ඒකක හා නොනිම් ඒකක අගය කරන්නේ කෙසේද?

ක්‍රියාවලි ගිණුම

	ඒකක	රු		ඒකක	රු
ආරම්භක නොනිම්	300	800			
ද්‍රව්‍ය	700	5,400	නිම් භාණ්ඩ	800	?
ග්‍රමය හා පොදුකාර්ය		2,850	අවසන් නොනිම්	200	?
	<u>1,000</u>	<u>9,050</u>		<u>1,000</u>	<u>-</u>

අමතර තොරතුරු

- i අවසන් නොනිම් භාණ්ඩ, ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් 100% සපුරා ඇත.
- ii අවසන් නොනිම් භාණ්ඩ, ග්‍රමය හා පොදුකාර්ය භාවිතයෙන් 25% ක් සපුරා ඇත.
- iii ආරම්භක නොනිම් ඒකක වල පිරිවැය සෘජු ද්‍රව්‍ය රු. 550 කින් හා ග්‍රමය හා පොදු කාර්ය රු. 250කින් යුක්ත වේ.

පිළිතුර

අවසාන නොනිමි ඒකක පවතින විට නිම වූ ඒකක හා නොනිමි ඒකක අතර පිරිවැය බෙදාහැරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබැවින් සමානුපාතික ඒකක සංකල්පය භාවිතා කිරීම තුළින් අවසාන නොනිමි ඒකක සමානුපාතික නිමි ඒකක වලට පත්කර ගත හැකිය.

පියවර 1 නිමවූ හා අපතයන් නිශ්චය කිරීම

	මුළු ඒකක	සමානුපාතික ඒකක	
		ද්‍රව්‍ය	ශ්‍රමය හා පොදුකාර්ය
නිමවූ ඒකක	800	800	800
අවසාන නොනිමි	200	200	50
	<u>1,000</u>	<u>1,000</u>	<u>850</u>

පියවර 2 නිමවූ, අපත හා නොනිමි ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කිරීම

	ද්‍රව්‍ය	ශ්‍රමය හා පොදුකාර්ය
කාලපරිච්ඡේදයේ හටගත් පිරිවැය $(550+5400)/(250+2850)$	5,400	2,850
ආරම්භක නොනිමි පිරිවැය	550	250
	<u>5,950</u>	<u>3,100</u>
වැඩ නිමකල සමානුපාතික ඒකක	1,000	850
සමානුපාතික ඒකකයක පිරිවැය	5.95	3.65

පියවර 3 නිමවූ, අපතයේ හා නොනිමි වල මුළු පිරිවැය ගණනය කිරීම

	ඒකක	ද්‍රව්‍ය	ශ්‍රමය හා පොදුකාර්ය	එකතුව
නිමවූ ඒකක	800	4,760	2,918	7,678
		(800×5.95)	(800×3.65)	
අවසාන නොනිමි	200	1190	182	1,372
		(200×5.95)	$(200 \times 25\% \times 3.65)$	
				<u>9,050</u>

පියවර 4 ගිණුම් සමීක්ෂණ කිරීම

	ක්‍රියාවලි ගිණුම			එකතුව	
	ඒකක	රු		ඒකක	රු
ආරම්භක නොනිමි	300	800	නිමි කාර්‍යය අවසාන නොනිමි		
ද්‍රව්‍ය	700	5,400		800	7,678
ශ්‍රමය හා පොදුකාර්ය		2,850		200	1,372
	<u>1,000</u>	<u>9,050</u>		<u>1,000</u>	<u>9,050</u>

උදාහරණ 3

ක්‍රියාවලි 3 කින් සමන්විත නිෂ්පාදනයක ක්‍රියාවලි 2 ට අදාළ තොරතුරු කැලවිපේද X සඳහා පහත පරිදි වේ.

ක්‍රියාවලි 1 උව්‍ය යෙදවුම්	5,000 ඒකක @ රු.1.85 ඒකකයක් සඳහා
එකතු කල උව්‍ය	රු. 2,245
ග්‍රමය	රු. 4,320
පොදුකාර්ය	රු. 3,090
සත්‍ය අපතය	800 ඒකක
ආරම්භක තොගය	600 ඒකක

ආරම්භක නොනිම් නිමවුම් මට්ටම පහත පරිදි වේ	රු
උව්‍ය	100% 945
එකතු කල උව්‍ය	60% 180
ග්‍රමය	30% 405
පොදුකාර්ය	30% 135
	<u>1,665</u>

අවසාන නොනිම් ඒකක 1000 නිමවුම් මට්ටම පහත පරිදි වේ

ක්‍රියාවලි I න් උව්‍ය	100%
එකතු කල උව්‍ය	75%
ග්‍රමය	40%
පොදුකාර්ය	20%

අපේක්ෂිත අපතය උව්‍ය යෙදවුම් වලින් 10% ක් හා සුන්බුන් අගය රු. 0.50කි.

අවයව වන්නේ

පහත ගිණුම් පිළියෙල කරන්න

- i ක්‍රියාවලි II
- ii සාමාන්‍ය අපත ගිණුම
- iii අසාමාන්‍ය ලාභ හා අපත ගිණුම

පිළිතුරු

පියවර 1 නිමවුම , අපතයන් හා නොනිම් නියවය කරන්න

සාමාන්‍ය අපත (5000 ඒකක x 10%)	500
සත්‍ය අපතය	800
එබැවින් අසාමාන්‍ය අපතය	300

නිමවුම්

ආරම්භක නොනිම්	600
යෙදවුම් උව්‍ය	5000
අවසාන නොනිම්	(1,000)
සත්‍ය අපතය	(800)
ක්‍රියාවලි III සඳහා නිමවුම	<u>3800</u>

සමානුපාතික ඒකක ප්‍රකාශනය

	මුළු ඒකක	ක්‍රියාවලි I උව්‍ය	එකතු කල උව්‍ය	ග්‍රමය	පොදුකාර්ය
ක්‍රියාවලි III ට නිමවුම	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800
සාමාන්‍ය අපතය *	500	-	-	-	-
අසාමාන්‍ය අපතය	300	300	300	300	300
අවසාන නොනිම්	1,000	1,000	750	400	200
		<u>5,100</u>	<u>4,850</u>	<u>4,500</u>	<u>4,300</u>

* සාමාන්‍ය අපතයේ පිරිවැය නිමවුම් ඒකක මගින් අවශෝෂණය කර ගනී.

පියවර 2 නිමවුම් ,අපත හා නොනිම් ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කිරීම

	ක්‍රියාවලි I	එකතු කල	ශුඛය	පොදුකාර්ය
	උව්‍ය	උව්‍ය	රු	රු
ආරම්භක නොනිම් පිරිවැය	945	180	405	135
කාලච්ඡේදයේ හටගත් පිරිවැය*	9,000	2,245	4,320	3,090
හටගත් මුළු පිරිවැය	<u>9,945</u>	<u>2,425</u>	<u>4,725</u>	<u>3,225A</u>
සමානුපාතික ඒකක	5,100	4,850	4,500	4,300B
සමානුපාතික ඒකකයක පිරිවැය (A/B)	1.95	0.50	1.05	0.75
සමානුපාතික ඒකකයක මුළු පිරිවැය (රු)	4.25			

* සාමාන්‍ය අපතයේ සුන්බුන් අගය හිලට් කල උව්‍ය පිරිවැය(9250- 500 ඒකකx .50)

පියවර 3 නිමවුම් ,අපතයේ හා නොනිම් වල මුළු පිරිවැය ගණනය කිරීම

	ඒකක	ක්‍රියාවලි I	එකතු කල	ශුඛය	පොදුකාර්ය	එකතුව
		උව්‍ය	උව්‍ය	රු	රු	
ක්‍රියාවලි III ට නිමවුම	3800	7,410.00	1,900.00	3,990.00	2,850.00	16,150.00
අසාමාන්‍ය අපතය	300	585.00	150.00	315.00	225.00	1,275.00
අවසාන නොනිම්(සමානුපාතික ඒකක මත)	1000	1,950.00	375.00	420.00	150.00	2,895.00
						<u>20,320.00</u>

පියවර 4 ගිණුම් සම්පූර්ණ කිරීම

ක්‍රියාවලි II

	ඒකක	රු		ඒකක	රු
	ආරම්භක නොනිම්	600		1,665	
ක්‍රියාවලි I උව්‍ය	5,000	9,250	නිම් භාණ්ඩ	3,800	16,150
එකතු කල උව්‍ය		2,245	සාමාන්‍ය අපතය	500	250
ශුඛය		4,320	අසාමාන්‍ය අපතය	300	1,275
පොදුකාර්ය		3,090	අවසාන නොනිම්	1,000	2,895
	<u>5,600</u>	<u>20,570</u>		<u>5,600</u>	<u>20,570</u>

සාමාන්‍ය අපත ගිණුම

	ඒකක	රු		රු	රු
	ක්‍රියාවලි II	500		250	මුදල්
	<u>500</u>	<u>250</u>		<u>500</u>	<u>250</u>

අසාමාන්‍ය අපත ගිණුම

	ඒකක	රු		ඒකක	රු
	ක්‍රියාවලි II	300		1,275	මුදල්
			ම/ම ගිණුම		1,125
	<u>300</u>	<u>1,275</u>		<u>300</u>	<u>1,275</u>

